

del FEW I, 633a) i *cholle, soule*, «balle de bois», «boule de bois» (*KEULA, FEW II, 617), que també deu o degué significar 'maça', si reparem en l'ètimon al. *keule*, i en el derivat pic. ant. *choller* «frapper». «jouer à la crosse». El piem. *burla* 'munt de garbes' té sentit massa diferent perquè ens hi hàgem de basquejar gaire (cf. infra BURLA). El lionès *bourle* «bosse (au front)», el FEW el posa alhora, contradient-se, entre els descendents de BULLA i en això —si suposem influència d'un altre mot (com fr. *bour-* 10 *rer* «malmener qn.», que té postverbal *bourre* FEW 642.1, *bourrade*)— és probable que tingui raó.⁴

Pel que fa al rom. *borla*, de significats molt diversos i tots força diferents dels ibero-romànics (veg. el *Dixionari* de Planta-Schorta), hi ha un obstacle fonètic, que em sembla insuperable: com ja observa Schorta en aqueix llibre el resultat de *BURRULA hauria de ser **buorla*, mentre que la forma real *bòrta* correspon a ò. En comptes de conformar-nos amb admetre una contaminació del sinònim *botta*, a què es resigna Schorta, sospito que hauríem de cercar una altra etimologia, sospite relació amb el sospitòs *BURRULA (qui sap si un encreuament de *botta* amb *perla*, puix que 'perla' és un dels sentits bàsics d'aquest mot retro-romànic).

Si passem ara a l'ibero-romànic, l'etimologia *BURRULA no topa amb tanta inversemblança semàntica. Però en gallego-portuguès antic hi ha un verb *borlar* — = cat. *borlar* 'guarnir de borles', gascó *bourlè* «ourler une pièce de drap»— i el sentit d'aquest mot portuguès indica una altra etimologia, car significa 'brodar': «ells tragian escudos de coyros et *borlados* de pedras preciosas» en la *Crònica Troyana* en gallec del S. XIV (ed. Mz. Salazar I, 184.31), i vegeu-ne d'altres de portuguesos en els *Subsídios* de Cortesão 35 (*borlar* i *borlador*) de context inequívoc, en textos del S. XV; també en aquests el sentit és palès puix que l'altra versió de la *Crònica* (ms. de Mz. Pelayo) porta *broslados* en el mateix passatge, i Lopes de Castanheda, a mitjan S. XVI escriví «cortinadas de seda *borladas* de ouro» (Fig.).

D'altra banda notem també que l'evolució fonètica del germ. *BRUÐŌN en *broslar* i després *borlar* s'explica sense dificultat; primerament ja podia conduir-hi la rarsa del grup *-sd-* en romànic, en compa ració del més freqüent *-sl-*, d'on *broslar* > *broslar*, que passant per **brorlar*, per dissimilació donava *borlar*; en català hem tingut *broslar* > *brodar* i dialectalment *broidar*, en castellà la dissimilació de **brordar* ha conduït a *bordar* (cf. el nostre cas de *trasga* ~ 50 *traiga* ~ *traga* ~ *targa* *TRANSICA, BDC XXIII, 314-5); tinguem present encara la doble forma *brida* ~ *brilla* d'un altre germanisme. I també hi ha formes amb *-l-* en castellà antiquat (Ss. XIV-XVI) i allí fins hi hagué *boslar* (Nebrija). I encara, en fi de comptes, el més 55 probable és que l'agent decisiu fos la contaminació del quasi-sinònim *orlar* de ORLA, sobretot si tenim present que el *Roman de Troie*, model de la *Crònica gallega*, en el passatge corresponent (6845) porta justament *orlé* allà on el text galleg ha traduït *borlado* 60

i en gascó central *bourlè* és precisament «ourler une pièce de drap».

Doncs no existeix ni la més petita dificultat fonètica a mirar *borla* com un derivat postverbal de *borlar* 5 'brodar'.

Quant al sentit, reconeguem que la idea de *borla* no és la de 'brodadura'. Però encara és més clar que tampoc és 'borra' ni 'llana basta' (cast. *lana burda*). Precisament és clar que els exs. més antics de *borla* revelen objectes ben rics i luxosos envist el nivell modestíssim del suposat *BURRULA 'bocinet de borra': *borla de seda de sis colors* porta l'inventari d'En Viana, *borlas de seda de muchos colores* va escriure la més antiga autoritat castellana, Clavijo, i tot seguit ve Lope de Vega amb *borlas de oro y seda*: tot això recordant força els *borlados de ouro* de Castanheda i les *pedras preciosas* de la *Crònica Troyana*. Ara bé també observem que en aqueixos textos no es tracta pas d'una brodadura qualsevol, sinó més aviat d'una orla d'or o pedres posada al llarg del caire d'un escut⁵ o d'un cortinatge, com ho mostra la traducció de l'*Orlé del Roman de Troie*. Entre altres detalls possibles en passamaneria sumptuària, és ben concebible que la *borla* de seda dels textos més tardans es vagi anomenar així per comparació amb aqueixes pedres precioses i aqueixes cintes d'or que penjaven tot al voltant d'una vorada de teixit.

DERIV.: *Borlar* (veg. supra). *Borlat*. *Borli*. *Borlista*. *Emborlat*.

¹ Aquesta *o* no deixa ja de causar escrúpols contra *BURRULA, car si bé podríem pensar en la llei fonètica que vaig establir en *LleuresC*, p. 190 (n. 18), però justament en cas de tal fenomen el valencià i el mallorquí solen anar d'acord amb el barceloní i el gironí conserva la *o* (quan ací justament és aquest i no aquells el que ho canvia); i en femenins d'aquesta forma se sol conservar la *o* pertot (*forca*, *borra*, *porra*, *sorra*, *bolla*, etc.); veg. allí la llista a la p. 195. — ² Fora d'aquest els mots que amuntega Wartburg en el seu article, quasi tots derivats, tenen sentit molt diferent, i en bona part incompatible amb el dels mots hispànics, bastants amb etimologia evidentment diferent, alguns també amb greus divergències fonètiques: en bona part és evidentment prudent de prescindir-ne en l'estudi del problema hispànic. Alguns pertanyen sens dubte a altres tipus coneguts (cf. oc. ant. *borra* = *porra*), d'on el pic. *bourle* 'maça' que Wartburg també voldria barrejar amb això; el tipus BURLA que Wartburg voldria acumular ací, no hi ha dubte que és un mot inconnex amb aquesta qüestió. — ³ Sovint usat com a reforç d'una negació: «lou *praubin n'abè* coumprés *bourlo* au sermoü deu curé», en un relat de Badiolle, Pau, 1923, cf. Rohlf's *Le Gc.*, 2.ª ed., § 518; Ronjat, *Synt. des P. Prov. Mod.*, 249). — ⁴ Pensem també en el mateix *bourde* o bé en un *bourle*, que a Vaux-en-Bugey (Duraffour), allí al costat, és un mot burlesc per dir 'testicles' (on és segura la relació amb *bolos* que ja usa en aquest sentit Peire Cardenal). El matís burlesc fa-